

Onderwerp

Financiële effecten septembercirculaire gemeentefonds 2025

Datum 21 oktober 2025

Thema programmabegroting Alle thema's

Portefeuillehouder Dorus Klomberg

Zaaknummer

Kennis te nemen van

de financiële effecten van de septembercirculaire gemeentefonds 2025.

Kernboodschap

Het ministerie van BZK heeft op 16 september jl. de septembercirculaire gemeentefonds 2025 gepubliceerd. Ten tijde van het opstellen van de Programmabegroting 2026 was deze circulaire nog niet beschikbaar. De financiële effecten van de septembercirculaire brengen we in deze brief in beeld. Voor 2025 t/m 2028 is er sprake van financiële voordelen en voor 2029 betreft het een nadelige bijstelling.

In onderstaande tabel is het effect van de septembercirculaire op het financieel meerjarig perspectief weergegeven.

Tabel Financieel meerjarig perspectief

bedragen x € 1.000

Financieel meerjarig perspectief	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldi volgens 2e berap 2025 en Programmabegroting 2026	681	850	222	-32	-478
Effect septembercirculaire gemeentefonds 2025	1.780	394	170	16	-208
Begrotingssaldi 2025-2029 na septembercirculaire	2.461	1.244	392	-16	-686

Opmerkingen bij de septembercirculaire gemeentefonds 2025

- Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024:
Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp volgens de afspraken in de Hervormingsagenda. Het was nog onduidelijk hoe en wanneer deze middelen beschikbaar zouden worden gesteld. In de begroting 2026 hebben we, voor een beperkt deel ad € 850 duizend, deze inkomsten opgenomen in onze begroting voor het jaar 2026. Volgens de septembercirculaire vindt deze uitkering echter al in 2025 plaats voor een totaalbedrag van € 1,905 miljoen. Het voordelige verschil ad € 1,055 miljoen komt in 2025 ten gunste van de algemene middelen.

- Afbouw suppletie-uitkering:
Het rijk heeft begin dit jaar aangekondigd dat m.i.v. 2027 een volgende stap in het traject van implementatie nieuwe verdeelstelsel gemeentefonds zal worden gezet. Gemeente Rheden is een zgn. nadeelgemeente en ontvangt een jaarlijkse suppletie-uitkering van € 2,6 miljoen. Deze bijdrage zal vanaf 2027 worden afgebouwd. In de septembercirculaire is deze afbouw nog niet verwerkt, nadere informatie volgt naar verwachting in de meicirculaire 2026.

In de bijlage zijn de effecten van de circulaire gespecificeerd en op onderdelen nader toegelicht.

De effecten van de septembercirculaire zullen voor het jaar 2025 terugkomen in de jaarrekening 2025. Voor de jaren 2026-2029 worden de effecten verwerkt in de 1^e begrotingswijziging 2026 en in de Kadernota 2027.

Bijlage

1. Toelichting op effecten septembercirculaire gemeentefonds 2025

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris

Bijlage bij Raadsinformatiebrief effecten septembercirculaire GF 2025**Toelichting op effecten septembercirculaire gemeentefonds 2025**

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij de Raad op hoofdlijnen over de financiële effecten van de septembercirculaire gemeentefonds 2025. Deze circulaire bevat informatie over tekorten 2023 en 2024 in het budget voor jeugdzorg en de actualisatie van het volume accres en LPO (loon- en prijsontwikkeling) accres gebaseerd op de actuele raming van het Centraal Planbureau (CPB; MEV 2026).

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire over het gemeentefonds. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

Septembercirculaire gemeentefonds 2025

De financiële effecten van de septembercirculaire 2025 ten opzichte van de meicirculaire 2025 zijn weergegeven in onderstaande tabel.

bedragen x € 1.000

Totaal Algemene Uitkering	2025	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering o.b.v. septembercirc. 2025	108.573	109.337	107.157	104.200	105.013
Algemene uitkering o.b.v. meicirc. 2025	105.799	107.185	106.987	104.184	105.221
verschil	2.774	2.152	170	16	-208

In onderstaande tabel is het structurele effect van de septembercirculaire weergegeven.

bedragen x € 1.000

Structureel effect septembercirculaire gemeentefonds	2025	2026	2027	2028	2029
ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds	2.774	2.152	170	16	-208
verhoging lastenkant: uitgaven verkiezingen	-144				
schrappen spuk-uitkering CDOKE (klimaat- en energiebeleid)		-1.758			
storting in algemene reserve	-850				
Structureel effect septembercirculaire	1.780	394	170	16	-208

Voor 2025 t/m 2028 betreft het financiële voordelen en in 2029 een nadelige bijstelling.

Toelichting op onderdelen ontwikkeling gemeentefonds

Ontwikkeling gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
BTW Compensatiefonds (BCF)	431				
Accres en nominale ontwikkeling	0	-143	-276	-364	-449
Uitkeringsfactor en -basis en hoeveelheidsverschillen	23	229	172	255	128
Taakmutaties:					
- hervormingsagenda jeugd 2023 en 2024	1.905				
- vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	144				
- overige mutaties	97	121	87	78	71
DU CDOKE		1.758			
Overige IU/DU	171	179	187	50	39
Overige kleine mutaties	3	8	0	-3	3
Totale ontwikkeling gemeentefonds:	2.774	2.152	170	16	-208

BTW Compensatiefonds (BCF)

Het BCF heeft een plafond en in 2025 bedraagt dit plafond voor gemeenten € 4,5 miljard. Als de gezamenlijke declaraties onder dit plafond blijven, wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding volgt een uitname. Jaarlijks wordt bij de septembercircularis een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In deze circularis bedraagt het voorschot voor het jaar 2025 € 428 miljoen (ofwel 14 punten uitkeringsfactor). Voor Rheden is dit € 1.006K. In de berekening van de meicircularis was hiervoor een stelpost opgenomen van € 575K, dus is er sprake van een voordeel in 2025 van € 431K.

Accres en nominale ontwikkeling

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De indexatie is gesplitst in een volumeaccres en een prijsaccres. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 zijn de ramingen voor beide accressen neerwaarts bijgesteld.

Uitkeringsfactor en -basis en hoeveelheidsverschillen

Voor de periode 2026-2029 zijn bij diverse verdeelmaatstaven de aantallen toegenomen. Hiertegenover staat een daling van de uitkeringsfactor. Per saldo leidt dit tot voordelige mutaties in 2025 t/m 2029.

*Taakmutaties**Hervormingsagenda Jeugd 2023 en 2024*

Naar aanleiding van de eerdere afspraken in het voorjaar met de VNG heeft het kabinet besloten tot compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. Gemeenten ontvangen in totaal € 728 miljoen van het Rijk die ze kunnen inzetten ter ondersteuning van de transformatie van de Jeugdhulp conform de afspraken in de Hervormingsagenda. Dit betekent voor Rheden een bijdrage in 2025 van € 1.905K. We hebben in onze begroting 2026 rekening gehouden met een eenmalige bijdrage van € 850K. Van de te ontvangen bijdrage ad € 1.905K zal daarom € 850K in de jaarrekening 2025 via de algemene reserve worden overgeheveld naar het boekjaar 2026.

Het voordelige verschil ad € 1.055K komt in 2025 ten gunste van de algemene middelen, omdat we in de 2^e bestuursrapportage 2025 het budget voor jeugdzorg (taakveld 6.72

'Maatwerkdienstverlening 18-') al met € 3,5 miljoen ten laste van de algemene middelen hebben verhoogd.

Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen

Het kabinet stelt eenmalig € 60 miljoen beschikbaar aan gemeenten voor de organisatie van de vervroegde Tweede Kamerverkiezing op 29 oktober. Voor Rheden is dit een bijdrage van € 144K.

Overige mutaties

Betreft middelen als gevolg van diverse taakmutaties (o.a. 'Implementatie Participatiewet in balans' en 'Loon- en prijsbijstelling middelen op de Aanvullende Post jeugdhulp').

Decentralisatie-uitkering (DU) Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

De DU CDOKE vervangt de SPUK CDOKE. In 2026 wordt een bedrag van ruim € 666 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Van dit bedrag wordt € 30,5 miljoen in een volgende circulaire verdeeld op basis van een nog vast te stellen verdeelsleutel. De middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 tot en met 2030 maar de uitkeringsvorm na 2026 is nog niet bepaald. Deze decentralisatie-uitkering bestaat uit basisfinanciering en planfinanciering. Alle gemeenten ontvangen basisfinanciering voor de vergroting van hun capaciteit. Voor Rheden bedraagt de DU CDOKE € 1.758K in 2026.

Overige Integratie- en Decentralisatie-uitkeringen (IU/DU)

Betreft overige IU/DU's (o.a. Participatie en Overheidsbrede Dienstverlening).

Overige kleine mutaties

Betreft diverse geringe financiële mutaties.